ۇلتىماق كۆلدەنتۇى جولىندا . ەرجۇرەك قۇرباندار شاجىرەسى

جىڭ باڭ - ي: حالىق ۋۇشىن باسىن ئباي تىكتى

شىنجۋا اگەنتىگىنىڭ 12 - ايدىڭ 12 - كۈنى جىڭجوۋدان بەرگەن حابارى (ئىتلىشى نيۋ شاۋجيە). حىنان ولكەسى تاڭجى اۋدانىنان، حانزۇ، ورتالاۋ مەكتەپ ماعلۇماتىنا يە، 1978 - جىلى 1 - ايدا قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە قاتىناسقان، 1988 - جىلى 12 - ايدا جۇڭگو كومپارتيىسىنا پارتيالىققا مۇشە بولعان، حىنان ولكەلىك قوعام حاۋىپسىزدىگى كادرلار مەكتەبى ارتقى شەپ ئبولىمىنىڭ حالىق ساقشىسى، تاڭجى اۋدانىنداعى قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتىنىڭ حالىق ساقشىسى، ورىنباسار ۇلكەن اترەت باستىعى، 1 - دارەجەلى اتقارۋشى ساقشى بولعان.

1997 - جىلى 9 - ايدىڭ 23 - كۈنى جىڭ باڭ - ي كەڭ الىپ ادام ئولتىرۋ اۋىر دەلوسى جونىندەگى مالىمدەۋدى تاپسىرىپ الادى. دەلو تۇيىندى دەگەننىڭ ئوزى بۇيىرىق، جىڭ باڭ - ي حالىق ساقشىلارىن باستاپ، چايۋان قىستاعىنا تىزگىن ۇشىمەن بارىپ بارلاۋ جۇرگىزدى. ساقشى جاق قىلمىس كۇماندىسىن العاشقى ادىمدا تۇراقتاندىرعانىن كەيىن، جىڭ باڭ - ي دەرەۋ حالىق ساقشىلارىن باستاپ، قىلمىس كۇماندىسىنىڭ ۇيىنە بارىپ، ۇيىنەن قىلمىس كۇماندىسى قالدىرعان وسيەتتى جانە قوپارعىش ئدارى، بىلتە سياقتى زاتتاردى قولعا تۇسىردى.

ىسكەرىلەي بارلاۋ ارقىلى جىڭ باڭ - ي ۇرادان قاشپاقشى بولعان قاندى قولدى بايقايدى. قاندى قولدىڭ قاشپ كەتۋىنەن ساقتانۇ ۇشىن ول ەرلىكپەن اتىلىپ بارىپ، قاندى قولدى مىقتاپ ۇستاپ الادى. قاندى قول دەنەسىنە جاسىرعان قوپارعىش ئدارىنى جارىپ، جىڭ باڭ - يدىڭ باسى اۋىر جارالانىپ، سول جەردە ەرلىكپەن قۇربان بولادى.

"اكەم قايتىس بولعان جىلى مەن 10 جاستا ەدىم. جەرلەۋ ورنىندا بەت البەتى تۇزەتىلگەن اكەمدى كورگەندەگى قاسىرەتىم قازىرگە دەيىن ەسىمنەن كەتپەيدى". جىڭ باڭ - يدىڭ قىزى جىڭ مي ۇزدىك - سوزدىق ەسىنە الىپ بىلاي دەدى: سول جىلدارى اكەم، قاشان بولسىن، توتەنشە قاربالاس بولاتىن، ۇنەمى ۇيگە قايتا الماي تىن، شەشەم بولسا ەگىس جۇمىستارىمەن قاربالاس بولاتىن، سونىمەن امالسىزدان ۇنەمى تۇستارىمنىڭ ۇيىنە بارىپ تاماقتانۇشى ەدىم.

جىڭ ميدىڭ بايقاعانى سياقتى، ئبىرسىپىرا قىزمەتتەستەرىدىڭ نازارىندا جىڭ باڭ - ي جاماندىقتا جانى قاس، قىزمەتىن توتەنشە قاستەرلەيدى، كوبىندە ئبىر دەلونى اشپ بولسىمەن، دەرەۋ تاعى ئبىر دەلونى قابىلدايتىن.

"1995 - جىلى كوكتەمدە تاڭجى اۋداندىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى بۇقارانىڭ دۇڭگۇاڭجي اۋىلىنىڭ گۇڭچىنلوۋ قىستاعىندا ەرەكشە ئرى ۇرىلار توبى بارلىعى جوننىندەگى اشكەرەلەۋىن تاپسىرىپ الادى. ولار ئۇي ەلەكتر جابدىقتارىن، اۋىل شارۋاشىلىق ماشينا - سايماندارىن، استىقتى، مالدى ۇرلايدى، كوكونىسكە دەيىن ساۋ قويمايدى، توڭىرەكتەگى نەشە 10 كيلومەترگە دەيىنگى جەرلەر تىنىش تاپىپاي، ەل كوڭىلى مازالاندى. جىڭ باڭ - ي ىرىقتى تۇرده سەرت بەرىپ، كۇندىز قوقىستا تەرۋشى بولىپ جاسانىپ قىستاقتا تەكسەرۋ جۇرگىزسە، تۇندە قىستاق سىرتىندا جول اۋزىندا جۇرەلەپ وتىرىپ كۇزەتتى. ئۇرتىس بىرنەشە كۇندە ول قىلمىس وتكىزۇشىلەرىدىڭ ئىز - دەرەگىن انىقتايدى". جىڭ باڭ - يمەن قىزمەتتەس بولعان لىۋ چاڭپو ەسىنە الىپ بىلاي دەدى: كەيىن ساقشى جاق باتىل شابۋىل جاساپ، 540تان استام رەت قىلمىس وتكىزگەن، ۇرلاعان بۇيىمدارىنىڭ جالپى قۇنى 400 مىڭ يۋاننان اسىتىن وسى ەرەكشە ئرى ۇرىلار توبىن تالقاندىاپ، توپتىڭ 40 مۇشەسىن تۇتقىندادى.

جىڭ باڭ - ي قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە قاتىناسقاننان بەرى قىزمەت ورنىن ئسۇيىپ، كاسىبىن قاستەرلەپ، قىزمەتىنە ادال بولىپ، زالىدى قاتاڭ اتقارىپ، قالتقىسىز ۇلەس قوسىپ، باستان - ايىاق قىلمىسقا سوققى بەرۋدىڭ ئبىرىنشى شەبىندە شايقاس جۇرگىزىپ، باتىلدىقپەن قيان - كەسكى شايقاس جۇرگىزىپ، كۇردەلى دەلولاردى شەبەرلىكپەن شەشىپ، ئتۇرلى قىلمىستىق دەلودان 2100دەن استامىن اشۋعا قاتىناسىپ، قىلمىس كۇماندىسىنان 3700 نەشە ادامدى تۇتقىندادى. ول جەكە باسىن كۇيتتەمەي، كوپتىڭ قامىن ويلاپ، بۇكىل ىنتا - پەيىلمەن قىزمەتكە ات سالىسىپ، بۇقاراعا شىن ىقىلاسپەن كومەكتەسىپ، پاك، كىرشىكسىز بولىپ، نەشە 10 مىڭ يۋاندىق تارتۋ - تالعاندان، پاراداڭ باس تارتىپ، حالىق ساقشىسىنىڭ تاماشا ورىزىن سومدادى. 1998 - جىلى 1 - ايدىڭ 15 - كۇنى وعان قوعام حاۋىپسىزدىگى جۇيەسىندەگى مەملەكەتتىك 1 - دارەجەلى قاھارمان ۇلگى اتاعى تولقتاپ بەرىلدى.

تالاي جىلدان كەيىن اكەسىنىڭ ىزىمەن جىڭ مي دە حالىق ساقشىسى بولدى، قازىر نانياڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى قاتىناس باسقارۋ تارماق اترەتى قىزمەت 3 - ۇلكەن اترەتىنىڭ حالىق ساقشىسى، قىزمەتتەگى بەينەسى تاماشا بولعاندىقتان، تالاي رەت "تاڭداۋلى ۇكىمەت قىزمەتكەرى"، "وزات جەكە" سياقتى داڭقتاردى الدى.

"اكەم ماڭگىلىك ومىردەگى ونەگەم جانە قىزمەتتەگى ۇلگىم. اكەمنىڭ ئزىن باسىپ، اكەمنىڭ ورىندالماعان ارمانىنا مۇراگەرلىك ەتىپ، قاھارمان ۇلىگىنىڭ قىزى ەكەندىگىمدى ەستە بەرىك ساقتاپ، جاي قاتىناس باسقارۋ جۇمىس ورنىمدا بۇقاراعا انالار ئورلىم قولايلى، حاۋىپسىز قاتىناس ورناتىسىن ازىرلەۋگە قۇلشىنامىن"، - دەدى جىڭ مي. بۇل ئارى ونىڭ كوكەيىندەگى اكەسىنە بەرگەن سەرتى ەدى.

لۋان جۇن: ومىرىمەن سەرتىن قورعادى

شىنجۋا اگەنتىگىنىڭ 12 - ايدىڭ 15 - كۇنى حاربىننەن بەرگەن حابارى (ئىتلىشى لياڭ شۇبين). شارلاۋ جۇرگىزۋ بارىسىندا، 4 بۇزاقىنىڭ پىشاق ۇستاپ تاپ بەرگەن شابۋىلىنا ۇشىراعان حاربين قالاسى تايپىڭ قوعام حاۋىپسىزدىگى بولىمشە مەكەمەسى قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتىنىڭ بارلاۋشىسى لۋان جۇن ولارمەن ولىسپەي - بەرىسپەي ايقاسىپ، بار كۇشىمەن ولاردىڭ اراسىندا ئبىر بۇزاقىنى اتىپ ولتىرگەن سوڭ ەرلىكپەن قۇربان بولىپ، ومىرىمەن ئوزىننىڭ سەرتىن قورعادى.

لۋان جۇن، 1959 - جىلى 7 - ايدا دۇنيەگە كەلگەن، جۇڭگو كومپارتيىسىنا پارتيالىققا مۇشەسى، 1982 - جىلى قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە قاتىناسقان، حاربين قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى قىلمىس بارلاۋ تارماق اترەتىندە بارلاۋشى، تايپىڭ قوعام حاۋىپسىزدىگى بولىمشە مەكەمەسى شينلى ساقشى بولىمشەسىندە حالىق ساقشىسى، تايپىڭ قوعام حاۋىپسىزدىگى بولىمشە مەكەمەسى قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتىندە بارلاۋشى بولعان.

1998 - جىلى 6 - ايدىڭ 28 - كۇنى تۇستەن كەيىن تايپىڭ قوعام حاۋىپسىزدىگى بولىمشە مەكەمەسى قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتى 3 - ورتا اترەتىندەگى قىلمىستىق ىستەر ساقشىلارى بىرنەشە جولعا ئبولىنىپ، دەلو وڭاي تۇيىلاتىن جەرلەرگە ىسكەرىلەي شارلاۋ جۇرگىزدى، وسى جولى جۇمىسقا شىقپايتىن بولسا دا لۋان جۇن ىرىقتىلىقپەن ئوزى سۇرانىپ شايقاسقا قاتىناسادى.

ساعات 16دان 30 مينۇت وتكەن مولشەردە لۋان جۇن قاراپايىم كينىپ، 3 امانداق ساقتاۋ بەلسەندىسىن باستاپ سۇڭحۋاجياڭ وزەنى جاعاسىنا شارلاۋ جۇرگىزىپ، اۋتوكولىكپەن لينتي كوشەسىندەگى ماجياگۇ توسپاسىنا دەيىن بارادى. وسى جەردە بۇرىن كوپ رەت تونالۋشىلىق دەلوسى تۇيىلاندىقتان، لۋان جۇن قاتارلىلار وسى جەردە ئىنتىزار جۇرگىزدى. ئدال وسى كەزدە، بۇزاقىلار شۇي چىڭىن، شۇي يانجۇڭ، سۇن جىگاڭ، يۇي جيانۇي ئدال وسى جەردە جاسىرىنىپ، تونالۋشىلىق ىستەۋگە قارمانىپ جاتقان ەدى.

لۋان جۇن توسپانىڭ استىندا باقشا ئتىنتۋ جۇرگىزگەن كەزدە، بۇزاقى شۇي يانجۇڭ، سۇن جىگاڭ كەنەتتەن اعاش اراسىنان اتىلىپ شعادى. لۋان جۇن: "نە ىستەپ ئجۇرسىڭ؟ مەن ساقشىمىن"، - دەپ زەكىپ سۇراۋ سالا باستاسىمەن 2 بۇزاقى الدىنا جەتىپ كەلىپ، ەكى ايناليماي - اق پىشاقتارىن جالاڭداتىپ سۇعىپ الادى. ئدال وسى كەزدە بۇزاقى شۇي چىڭىن، يۇي جيانۇي دە توسپادان اتىلىپ شعادى، 4 بۇزاقى لۋان جۇندى قورشاپ الىپ، قۇتىرىنا پشاقتايدى.

جاي ادامنىڭ ويى جەتپەس قاتتى اۋىرعانعا توزە ئجۇرىپ لۋان جۇن 4 بۇزاقىمەن ولىسپەي - بەرىسپەي سايىسادى. سايىس بارىسىندا لۋان جۇن ناڭاننىڭ سۇرىپ الىپ، ئومىرىنىڭ اقتىق دەمىندە بۇزاقى شۇي چىڭىننىڭ سول سانىنان اتىپ - اتىپ جىبەرەدى، بۇزاقىلار جاعايدىڭ مۇشكىل ەكەندىگىن بايقاپ الدى - الدىنا قاشا جونەلەدى.

لۋان جۇننىڭ كەۋدەسىنە، قۇرساعىنا، ارقاسىنا، بۇيىرىنە، ايعىنا 23 جەردەن پىشاق ئتىپ، ەرلىكپەن قۇربان بولادى. "سول كۇنى جاڭبىر جاۋىپ تۇرعان بولاتىن، مۇمكىن، تابيعاتتىڭ كوز جاسى شعار"، - دەيدى لۋان جۇننىڭ كاسپىتەسى، داۋۇاي قوعام حاۋىپسىزدىگى بولىمشە مەكەمەسى قىلمىس بارلاۋ 2 - ۇلكەن اترەتىنىڭ جىڭۇيى ژاڭ حۇڭجيە.

جاقىن ماڭدا ئتىنتۋ جۇرگىزىپ جۇرگەن 3 امانداق ساقتاۋ بەلسەندىسى ملتىق داۋىسىن ەستي سالا، وقيعا تۇيلعان جەرگە قاراي ۇشتىرتا جۇگىرىپ، قاشپ بارا جاتقان شۇي چىڭىندى، يۇي جيانۇيدى تۇتقىندايدى. ەكىنشى كۇنى تۇستە، باسقا 2 بۇزاقى شۇي يانجۇڭ، سۇن جىگاڭ دا تۇتقىندالادى. تەرگەۋ ارقىلى مىنالار انىقتالادى: تورتەۋى دە كانىگى قىلمىسكەر ەكەن، 2 ايدىڭ ىشىندە جامىس قالاسىندا، جىگاڭ قالاسىندا 5 رەت تونالۋشىلىق ىستەگەن، تاسىلدەرى قاتىگەز، ئبىر ادامدى ئولتىرىپ، 3 ادامدى جارالاعان.

"وسىنشاما جىلداردان بەرى مۇنداي قانىپەزەر بۇزاقىلاردى كورمەگەن ەكەنمىن. لۋان جۇن وق قورابىندا 5 وقتىڭ تورتەۋىن اتىپتى، ول ەڭ سوڭعى قايرات - كۇشىن ايامايتى" دەيدى ژاڭ حۇڭجيە.

پارتيانا كىرۋ وتىنىشىندە لۋان جۇن "حالىق ساقشىسى بولعان وسى كاسپ ۇلەس قوسۋ مەن قۇربان بەرۋ دەگەندى بىلدىرەدى، ئارقاندايى ژاقىتتا، ئارقاندايى جەردە كومپارتيىسىنا پارتيا مۇشەسى ولشەمىمەن وزىمە قاتاڭ تالاپ قويىپ، قينىشىلىق پەن حاۋپ - قاتەر الدىندا كەۋدە كەرىپ العا شىعۋىم كەرەك" دەپ جازعان بولاتىن. ول شىنىمەن وسىلاي ىستەدى.

1998 - جىلى 7 - ايدىڭ 8 - كۇنى لۋان جۇنگە قوعام حاۋىپسىزدىگى مينيسترلىگى جاعىنان مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىگى شەبىندەگى 1 - دارەجەلى قاھارمان ۇلگى اتاعى تولقتاپ بەرىلدى. 7 - ايدىڭ 20 - كۇنى حيلۇڭجياڭ ولكەلىك حالىق ۇكىمەتى جاعىنان توڭكەرىستىك قۇربان دەپ بەكىتىلدى.

ساقشىلىقپەن شۇعىلدانعان ون نەشە جىلدا، لۋان جۇن باستان - ايىاق قىلمىسقا قاتاڭ سوققى بەرۋدى مىندەتىم دەپ ئبىلىپ، 311 قىلمىستىق ىستەر دەلوسىن اشۋعا قاتىناسىپ، 94 قىلمىس كۇماندىسىن تۇتقىندادى. لۋان جۇن قىزمەتتى كۇش سالا ىستەيدى، كىرە اۋتوكولىگىن تونالۋ جەلىلەس دەلوسىن بارلاۋ، اشۋ ئۇشىن ول كەزىندە اۋىل - قىستاق وڭىرىندە ئۇرتىس ئبىر ايدان استام ۋاقىت قاراۋىلدايدى.

ادەتتە لۋان جۇن ۇنەمى ئماز - مايرام بولىپ جۇرەتىن، جايداري دا كىشى پەيىل ەدى. وقيعا تۇيلعان كۇنى تۇستەن بۇرىن قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتىنىڭ ىشكى قىزمەتىندەگى جوۋ يىڭنان ونىمەن كاسپىتىك قىزمەت مولشەرىن ساناقتا الۋ ئىسىن اقىلداسادى، 20 جىل ئوتىپ كەتسە دە سول جىلعى لۋان جۇننىڭ "بارلىعىن جاس جولداستارعا بەرىڭدەر، مەن ەشتەڭە الامايمىن" دەگەن جاۋابى ئالى ونىڭ ەسىندە سايراپ تۇر.

جۇبايىنىڭ، بالاسىنىڭ نازارىندا ول ايتسا - ايتقاندايى ناعىز قىزمەتكە ئوزىن ارناعان جان. كەيدە ۇيىنە قايتقاندا كيىمىن دە شەشپەستەن تەلەفون قابىلداپ قايتا شعىپ كەتە باراتىن. "كەيدە شەشەم تاڭەرتەڭ ماعان اكەڭ كەشە تۇندە قايتىپ كەلگەن، مەن ورنىمنان تۇرىپ ۇلگىرمەي - اق ول تاعى دا قىزمەتكە شعىپ كەتتى دەۋشى ەدى"، - دەيدى ۇلى لۋان ياڭ.

اكەسى قۇربان بولعان كەزدە لۋان ياڭ 12 جاستا عانا ەدى. بالاسى اكەسىنىڭ ىسىنە مۇراگەرلىك ەتىپ، لۋان ياڭ دا كەيىن كەلە ساقشى كيىمىن كيىپ، اكەسىنىڭ قىزمەتتەستەرىمەن بىرگە كۇرەس جۇرگىزدى. بۇل كۇندەرى لۋان ياڭ مەكەمە - ورىندىعى كاسپىتىك ترەكتىگە اينالىپ ۇلگىرىپ، ئۇرتىس 3 جىل حاربين قالالىق قىلمىس بارلاۋ شەبى قاتارىندا اعالاپ الدا كەلەدى. "اكەم ماعان ابىروي اكەلىپ قالماستان، قىسىم كۇش تە بولىپ كەلەدى، مەن، ئسوز جوق، قىزمەتتى اناعۇرلىم قۇلشىنا ىستەيمىن"، - دەيدى لۋان ياڭ.

وسىنشاما جىلدار ئوتتى، لۋان ياڭ باستان - ايىاق ساقشى كيىمىن كيگەن ئبىرىنشى كۇنى شەشىپ ىنىڭ وزىنە ايتقان "ۇلىم، اكەڭنىڭ ابىروين توگە كورمە" دەگەن ئسوزىن جادىندا جاتتاپ كەلەدى.

لي يۇيكۇن: وق تيگەن ساتتە، ماسانى ەڭ سوڭعى رەت باسىپ بۇزاقىنى اتىپ ئولتىردى

شىنجۋا اگەنتىگىنىڭ 12 - ايدىڭ 13 - كۇنى شىنياڭنان بەرگەن حابارى (تىلشىلار لي جىڭ، لياڭ شۇبين). حيلۇڭجياڭ ولكەسى حىگاڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىنىڭ ئار جىلعى ساقشى بولۋ سالتىندا، قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتىنىڭ باستىعى جوۋ حۇيجۇن جاڭادان كەلگەن جاۋىنگەر سەرىكتەرىنە قۇربان لي يۇيكۇننىڭ ىزگى ىستەرىن بايانداپ بەرەدى. بۇل ئومىرىنىڭ ەڭ سوڭعى ساتىندە دە بۇزاقىنى اتىپ ئولتىرۋ مىندەتىن ۇمىتپاعان شىن اڭگىمە ەدى.

لي يۇيكۇن، 1961 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، مەكەنى لياۋنيڭ ولكەسىنىڭ شينبين اۋدانى، 1981 - جىلى قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە قاتىناسقان، حيلۇڭجياڭ ولكەسى حىگاڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىندە 17 جىل قىلمىستىق ىستەر ساقشىسى قىزمەتىمەن شۇعىلدانعان.

1998 - جىلى 1 - ايدىڭ 31 - كۇنى كوكتەم مەرەكەسىنىڭ 4 - كۇنى بولاتىن، لي يۇيكۇن مەن جاۋىنگەر سەرىكتەرى ملتىق الىپ تۇرمەدەن قاشقان قاشقىندى توسقاۋىل قويىپ تۇتقىنداۋ كەزىندە جاڭادان كەلىپ توقتاعان تاكسيدەن قىلمىستى ەلەمەنتتى بايقايدى. لي يۇيكۇن ورنىنان سەكىرىپ تۇرىپ، قولىنا شاعىن تۇرپاتتى اۋىتومات ۇستاپ، ئبىرىنشى بولىپ بۇزاقعا قاراي تاپ بەرىپ: "قوزعالما، مەن ساقشىمىن!"، - دەپ ايعاي سالادى. كۇتپەگەن جەردەن، قانىپەزەر بۇزاقى تۇتقىيلدان اسكەري ناگانمەن وق شعارىپ، تۇتقىنداۋعا قارسىلىق بىلدىرەدى. لي يۇيكۇن باقتىقا قارسى وق ئتىپ جىعىلادى. جىعىلىپ تۇسكەن ساتتە، لي يۇيكۇن قايسار كۇشىمەن بار قايراتىن بويىنا جيىپ ماسانى باسىپ، بۇزاقىنى ناق مايداندا اتىپ ولتىرەدى.

جىعىلىپ تۇسكەن لي يۇيكۇن ورنىنان قايتا تۇرا المادى، قۇربان بولعان كەزىندە 37 جاستا عانا ەدى.

لي يۇيكۇن ساقشى بولعان 17 جىلدا، قىلمىس بارلاۋدىڭ ئبىرىنشى شەبىنەن ەشقاشان الستامادى. قانىپەزەر بۇزاقىمەن بەتپە - بەت كەلگەن كەزدە، ول ۇنەمى ئبىرىنشى بولىپ اتويلاپ العا شعىپ، قىلمىس كۇماندىسىن باعىندىراتىن. 1993 - جىلى 4 - ايدا لي يۇيكۇن مەن جاۋىنگەر سەرىكتەرى ئبىر توپ قىلمىس كۇماندىلارىن تۇتقىنداعان كەزدە بۇزاقىلار قولدارىندىعى بەس اتار اڭ ملتىعىمەن اتىپ، تۇتقىنداتپاي قارسىلاسىدى، وق لي يۇيكۇننىڭ سول جاق يىعىنا تيەدى. وق تيگەن سوڭ لي يۇيكۇن قاتتى اۋىرعانىنا شىدامى، بۇزاقىلاردى اتقىلايدى، اقىرىندا 3 بۇزاقىنى اتىپ جارالايدى ئارى 5 قىلمىس كۇماندىسىن تۇتقىندايدى.

ول قۇربان بولاردىڭ الدىندا 1996 - جىلدىڭ، 1997 - جىلدىڭ وزىندە، ئتۇرلى قىلمىستىق دەلودان 145ىن اشۋعا قاتىناسىپ، زالىعا قايشى قىلمىس كۇماندىسىنان 81 ادامدى تۇتقىنداپ، ئتۇرلى ملتىقتان 37سىن قولعا تۇسىرەدى، 2 رەت حىگاڭ قالالىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى جاعىنان ماراپاتتالادى.

ساقشى بولعان 17 جىلدا، لي يۇيكۇننىڭ وتباسىنداعىلارعا قالدىرعان وكىنىشى كوپ بولدى. لي يۇيكۇننىڭ وتباسى باقتىدا تاتۋ - ئتاتتى ەدى، ايەلى ەكەۋى ئبىرىن - ئبىرى ماحاباتپەن ماپەلەسە، جالعىز قىزى شاشا اقىلدى دا سۇيكىمدى بولاتىن. لي يۇيكۇن قۇربان بولاردىڭ الدىندا، شاشانىڭ ەڭ ۇلكەن تىلەگى اكەسىنىڭ وعان ئبىر رەت تۇيلعان كۇنىن وتكىزىپ بەرۋ بولاتىن. تۇيلعان كۇنى بولعان كەزدە، قىزى ۇنەمى بالگۇلشەنى ۇستەلگە قويىپ بالاسى ۇستەلگە ەكپەتتەپ جاتىپ ۇيقتاپ قالعان كەزدە لي يۇيكۇن ۇيىنە ارەڭ قايتاتىن.

لي يۇيكۇننىڭ قىزى لي شاشا اكەسىنىڭ ناۋىزىنا تۇسقاشىلىق زاۋۋدىنىڭ ماڭىندا ارت - ارتىنان تۇيلعان پىشاق الىپ توناۋشىلىق ىستەۋ دەلوسىن اشۋعا قاتىناسادى. كىمدەرىن وزگەرتىپ كيگەن چىن شىشىن مەن قىزمەتتەسى لو چىن دەلو تۇيلعان بوگەۋ ارالىعىندا شارلاۋ جۇرگىزىپ، ئجۇرىس - ئتۇرىسى كۇماندى 4 ادامنىڭ بۇقپانتايلاپ كەلە جاتقانىن بايقاپ، ەكەۋى دەرەۋ الدارىنان شعادى.

4 ەر ادام كەنەت بۇرىلادى، بىرەۋى ۇشكىر پىشاعىن سۇرىپ شىعىپ چىن شىشىننىڭ كەۋدەسىنە تىرەپ: "اكەل اقشاڭدى!"، - دەپ ايقۇلاتاندى، ەندى ئبىر بۇزاقى لو چىننىڭ قولىنداعى سومكەنى تارتىپ الدى ئارى ونى بوگەۋدىڭ استىنا يتەرىپ جىبەرەدى. چىن شىشىن زور داۋىسپەن: "مەن ساقشىمىن!"، - دەپ ايقايلاۋمەن بىرگە، سول قولىمەن پىشاق ۇستاعان ئبىر بۇزاقىنىڭ بىلەزىگىنەن مىقتاپ ۇستاپ، وڭ قولىمەن بەلىنەن كوزىر الىپ شىعىپ ونى كوزىرلەمەكشى بولادى.

وسى ساتتە 2 ۇشكىر پىشاق وڭ - سول ەكى جاعىنان ئبىر ۋاقىتتا چىن شىشىننىڭ بەلىنە قادالادى. چىن شىشىن اۋىرعاننىڭ قاراماستان، قۇر قول بولسا دا بۇزاقىلارمەن ايانباي ايقاسادى. ايتسەدە، قالىڭ بۇزاقعا جالعىز توتەپ بەرە المايى، 10 نەشە جەرىنەن پىشاقتالىپ، قانعا بويالىپ جىعىلادى. چىن شىشىن ئبىر بۇزاقىنى جەڭىپ قۇشاقتاپ الادى، قانقۇيلى بۇزاقى قاشپ قۇتىلۋ ۇشىن، ول جەرگە تالىپ تۇسكەنشە ونىڭ بىلەگىن، سانىن، بەلىن ايلاي پىشاقتاي بەرەدى.

4 بۇزاقى ورايدان پايدالانىپ قاشپ كەتەدى، چىن شىشىن سوڭىندا ئبىر بۇزاقىنىڭ بالاعىنان تاس قىپ ۇستاپ الادى. قاشپ كەتۋى قينعا سوققان بۇزاقى ونى ايامايى تەبۋمەن بىرگە، چىن شىشىندى سۇيرەي العا جىلجيدى. چىن شىشىننەن اققان قان 7 مەترگە دەيىنگى جەردى بويايدى...

اۋىر جارالانعاندىقتان چىن شىشىن سول كۇنى ساعات 22 دەن 25 مينۇت وتكەندە ەرلىكپەن قۇربان بولادى. ەرتەسى قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتى 4 بۇزاقىنى تۇتقىلدەي ۇستايدى. چىن شىشىن ومىردەن قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە دەگەن شەكسىز ادال نيەتىن ايگىلەدى. 1998 - جىلى 10 - ايدىڭ 12 - كۇنى چىن شىشىنگە "مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىگى جۇيەسىندەگى 2 - دارەجەلى قاھارمان ۇلگى" اتاعى تولقتاپ بەرىلدى. حۇبەي ولكەلىك حالىق ۇكىمەتى وعان "توڭكەرىستىك قۇربان" اتاعىن بەردى.

چىن شىشىن قۇربان بولعان كەزدە ونىڭ ۇلى چىن لىيشياۋ نەبارى 5 ايدان ەندى اسقان. ول قالدىرعان ساقشى باس كيىمى عانا ۇلىنىڭ ەرجەتۋىنە سەرىك بولدى.

بۇگىنگى كۇنى اكەسىنىڭ ورىندالماعان ئسىن جالعاستىرعان چىن لىيشياۋ قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىمەن شۇعىلدانۋدى ماقسات ەتىپ، حۇبەي ساقشى - وفيتسەرلەر شۇەيۋاننا وقۋعا تۇسەدى. "ئسىز قۇربان بولعان كەزدە 5 ايدان ەندى اسسام دا، ەس بىلگەننەن كەيىن شەشەم كوز جاسىن كولدەتە وتىرىپ، ئسىزدىڭ بۇزاقىلارمەن ەرلىكپەن كۇرەسىپ قۇربان بولعان ئسىڭىزدى تالاي رەت ايتىپ بەردى. اكە، ۇلىڭىز ئسىزدى ماقتانىش ەتەدى!"، - دەدى اكەسىن ەسكە العان چىن لىيشياۋ.

چىن شىشىن: ومىرىمەن ادال نيەتىن ايگىلەدى

چىن شىشىننىڭ سۇرەتى.

□ شىنجۋا اگەنتىگى تاراتقان

شىنجۋا اگەنتىگىنىڭ 12 - ايدىڭ 16 - كۇنى ۇحاننان بەرگەن حابارى (ئىتلىشى لياڭ جيانچياڭ). حۇبەيدىڭ ۇحانىنداعى حۇبەي ساقشى - وفيتسەرلەر شۇەيۋاننىدا ەرجۇرەك قۇرباندارعا ارنالعان وزگەشە داۋال بار. مۇندا، ئبىر پارشا سۇرەت پەن ئبىر ابزاتىس ئسوز "مەملەكەتتىك قوعام حاۋىپسىزدىگى شەبىندەگى 2 - دارەجەلى قاھارمان ۇلگى" چىن شىشىننىڭ ەرجۇرەك نزگى ىستەرىن ەستەلىككە العان. تاياۋدا حۇبەي قوعام حاۋىپسىزدىگى ورگانىنىڭ "اۋەلگى ماقساتتى ۇمتپاۋ، بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ" نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسىندە حالىق ساقشىسى چىن شىشىننىڭ نزگى ىستەرىن كوپ رەت اۋىزعا العى.

1971 - جىلى تۇيلعان چىن شىشىن كومپۇنيستىك پارتيا مۇشەسى. 1993 - جىلى 7 - ايدا ول حۇبەي ولكەلىك قوعام حاۋىپسىزدىگى جوعارى دارەجەلى ارناۋلى تەحنيكۇم مەكتەبىنەن وقۋ بىتىرگەننەن كەيىن فاڭشيان اۋداندىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىنە قىزمەتكە بولىنەدى. سوڭنان، ول بلگەرىندى - كەيىندى فاڭشيان اۋدانى ياۋحۋاي ساقشى بولىمشەسىندە، جۇندىيان ساقشى بولىمشەسىندە قىزمەت ىستەيدى، 1995 - جىلى 8 - ايدان 1998 - جىلى 7 - ايعا دەيىن بلگەرىندى - كەيىندى فاڭشيان اۋداندىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسىنىڭ العاشقى تەرگەۋ بولىمىندە جانە قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتىندە قىزمەت ىستەيدى.

1998 - جىلى 7 - ايدىڭ 8 - كۇنى كەشتە چىن شىشىن فاڭشيان اۋدانى چىڭگۇان قالاشعى شيحى بوگەۋىندەگى فاڭشيان ماقتا توقماشىلىق زاۋۋدىنىڭ ماڭىندا ارت - ارتىنان تۇيلعان پىشاق الىپ توناۋشىلىق ىستەۋ دەلوسىن اشۋعا قاتىناسادى. كىمدەرىن وزگەرتىپ كيگەن چىن شىشىن مەن قىزمەتتەسى لو چىن دەلو تۇيلعان بوگەۋ ارالىعىندا شارلاۋ جۇرگىزىپ، ئجۇرىس - ئتۇرىسى كۇماندى 4 ادامنىڭ بۇقپانتايلاپ كەلە جاتقانىن بايقاپ، ەكەۋى دەرەۋ الدارىنان شعادى.

4 ەر ادام كەنەت بۇرىلادى، بىرەۋى ۇشكىر پىشاعىن سۇرىپ شىعىپ چىن شىشىننىڭ كەۋدەسىنە تىرەپ: "اكەل اقشاڭدى!"، - دەپ ايقۇلاتاندى، ەندى ئبىر بۇزاقى لو چىننىڭ قولىنداعى سومكەنى تارتىپ الدى ئارى ونى بوگەۋدىڭ استىنا يتەرىپ جىبەرەدى. چىن شىشىن زور داۋىسپەن: "مەن ساقشىمىن!"، - دەپ ايقايلاۋمەن بىرگە، سول قولىمەن پىشاق ۇستاعان ئبىر بۇزاقىنىڭ بىلەزىگىنەن مىقتاپ ۇستاپ، وڭ قولىمەن بەلىنەن كوزىر الىپ شىعىپ ونى كوزىرلەمەكشى بولادى.

وسى ساتتە 2 ۇشكىر پىشاق وڭ - سول ەكى جاعىنان ئبىر ۋاقىتتا چىن شىشىننىڭ بەلىنە قادالادى. چىن شىشىن اۋىرعاننىڭ قاراماستان، قۇر قول بولسا دا بۇزاقىلارمەن ايانباي ايقاسادى. ايتسەدە، قالىڭ بۇزاقعا جالعىز توتەپ بەرە المايى، 10 نەشە جەرىنەن پىشاقتالىپ، قانعا بويالىپ جىعىلادى. چىن شىشىن ئبىر بۇزاقىنى جەڭىپ قۇشاقتاپ الادى، قانقۇيلى بۇزاقى قاشپ قۇتىلۋ ۇشىن، ول جەرگە تالىپ تۇسكەنشە ونىڭ بىلەگىن، سانىن، بەلىن ايلاي پىشاقتاي بەرەدى.

4 بۇزاقى ورايدان پايدالانىپ قاشپ كەتەدى، چىن شىشىن سوڭىندا ئبىر بۇزاقىنىڭ بالاعىنان تاس قىپ ۇستاپ الادى. قاشپ كەتۋى قينعا سوققان بۇزاقى ونى ايامايى تەبۋمەن بىرگە، چىن شىشىندى سۇيرەي العا جىلجيدى. چىن شىشىننەن اققان قان 7 مەترگە دەيىنگى جەردى بويايدى...

اۋىر جارالانعاندىقتان چىن شىشىن سول كۇنى ساعات 22 دەن 25 مينۇت وتكەندە ەرلىكپەن قۇربان بولادى. ەرتەسى قىلمىستىق ىستەر ۇلكەن اترەتى 4 بۇزاقىنى تۇتقىلدەي ۇستايدى. چىن شىشىن ومىردەن قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتىنە دەگەن شەكسىز